

Конопля І., директор Полтавської дитячої
художньої школи
(м. Полтава)

ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ХУДОЖНІЙ ШКОЛІ

У сучасних умовах глобалізації та входження нашої країни в європейський економічний і культурний простір відбувається пошук нових шляхів модернізації мистецької освіти.

На сучасному етапі розвитку суспільства обсяг та складність інформаційних потоків досить велика і з кожним роком збільшується. Тому традиційна система навчання потребує постійного удосконалення на основі сучасних досягнень науки та техніки, що пов'язано з покращенням методики організації та проведення навчального процесу. Важливим напрямом інтенсифікації навчально-пізнавального процесу є використання технічних засобів навчання (ТЗН), в тому числі комп'ютерної техніки.

Завданням вчителя художньої школи в цьому контексті є як формування свого бачення занять із розкриття теми, так і добір таких прийомів та форм роботи з учнями, які б розкрили їм красу предмета, спонукали глибше пізнати його особливості й оволодіти відповідними знаннями, відчути зв'язок сучасного та стародавнього мистецтва, побачити, що твори є зразками справжнього мистецтва.

Історія мистецтва є унікальним і для загального, естетичного і для художньо-творчого розвитку, адже специфіка мистецтва й спектр його виховних можливостей дозволяє вибудувати комплекс засобів впливу на учнів різного віку і різних можливостей. Тематика проходить через увесь курс образотворчого мистецтва, формуючи в учнів стійкі поняття та навички.

Використання технічних засобів навчання надає навчально-методичній роботі із учнями більш насичений, динамічний, творчий та інтенсивний характер.

Вирішення проблеми підвищення інтенсифікації навчально-виховної діяльності здійснюється за двома основними напрямками: по-перше, шляхом подальшого якісного удосконалення методик викладання у мистецьких закладах освіти; по-друге, шляхом удосконалення системи навчальної діяльності учнів, введення елементів наукового дослідництва, посилення самостійної творчої роботи.

Використання аудіовізуальних засобів навчання може виступати важливим напрямом досягнення позитивних практичних результатів, як в першому, так і в другому випадках.

В останній час набув поширення такий вид технічних засобів, як навчальне телебачення, котре за допомогою сучасної телевізійної техніки та телевізійних внутрішніх мереж і необхідного методичного забезпечення (відеороліки, кінофільми) набуло широкого використання у вищих закладах. Телевізійна техніка може використовуватися у навчальних аудиторіях, обладнаних телевізорами, DVD-програвачами.

Використання технічних засобів навчання підвищує ефективність навчального процесу, посилює засвоєність навчального матеріалу, а їх розробка та визначення напрямів

застосування є важливою складовою методичної роботи у навчальних закладах.

Підкреслимо винятково важливе значення звукової та екранно-звукової наочності при викладанні предмету «Історія образотворчого мистецтва». Застосування ТЗН на уроці сприяє увиразненню і конкретизації образотворчих уявлень учнів, його ускладненню за змістом і структурою, поповненню словникового запасу, розвитку художнього чуття. Сприймаючи зразки інтонаційно багатого мовлення, учні поповнюють свій словниковий запас, вчать висловлюватися зв'язно.

Застосування в навчальному процесі з образотворчого мистецтва сучасних інформаційних технологій, побудованих на використанні новітніх комп'ютерних засобів, сприяє розвитку інтелектуальних і творчих здібностей учнів, забезпечує індивідуалізацію та інтенсифікацію навчального процесу. Методикою проведення занять з історії образотворчого мистецтва передбачено гармонійне поєднання різноманітних видів діяльності та видів мистецтва (література, музика, театр тощо).

Використання електронного підручника на уроках історії образотворчого мистецтва забезпечує глибше засвоєння навчального матеріалу завдяки використанню відеосюжетів, наочному представленню природних об'єктів та репродукції художніх творів, передбачає оперативний самоконтроль учнів у процесі виконання вправ і тестів. Електронний підручник має також широкі можливості для роботи з додатковою інформацією: словниками, енциклопедіями, забезпечує проведення мовних ігор тощо.

Слід зауважити, що уроки історії образотворчого мистецтва з використанням електронного підручника потребують значної попередньої підготовки як учителя, так і учнів. Для якісного функціонування цього виду ППЗ необхідна належна матеріально-технічна база школи, обґрунтовані методичні рекомендації для роботи з посібником, відповідні навчальні програми. Як практика, введення комп'ютерної програми в хід заняття лише на певних етапах є ефективнішим, ніж робота з комп'ютерним матеріалом протягом усього уроку. Пам'ятаючи про гігієнічні норми, про граничне допустимі навантаження на дитину, комп'ютерний урок класах не повинен перевищувати 20 хвилин.

Уроки історії образотворчого мистецтва з використанням інтерактивних засобів навчання не тільки спонукають до активної роботи, а й допомагають донести матеріал до кожного учня в класі. Ніяке інше устаткування для навчального класу не дає таких можливостей. Великий екран, на який проєктується інформація, видно кожному, і вчитель має змогу заволодіти увагою всього класу. Учні бачать великі кольорові зображення і діаграми, взаємодіють з матеріалом. Слід додати, що використання сучасних інформаційних інтерактивних технологій у навчанні відповідає соціальним і психологічним особливостям учнів. Особистісні, психічні новоутворення, емоційно-почуттєва сфера, операції мислення дітей цього віку розвиваються передусім у межах навчальної діяльності та у зв'язку з нею.

Отже, використання аудіовізуальних засобів на заняттях в художній школі дозволяє збільшити обсяг інформації, яку необхідно запам'ятати учням, значно інтенсифікувати їхню пізнавальну діяльність.

Список використаних джерел

1. Данилова О. В. Мультимедіа власноруч: текст, графіка, анімація, відео. Шкіл. Світ: Вид. Л. Галіцина, 2006. 120 с.

2. Освітні технології: Навч.-метод. посібн. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська; За ред. О. М. Пехоти. К.: А.С.К., 2003. 255 с.
3. Соловьева Л. Ф. Компьютерные технологии для учителя. СПб.: БВ-Петербург, 2003. 160 с.
4. Створюємо презентації. Power Point Упор. І. Скляр. К.: Ред. загальнопед. газети, 2005. 112 с. (Б-ка «Шкільного світу).

Кривенко Н., учитель образотворчого мистецтва, Полтавська гімназія № 13
Полтавської міської ради Полтавської області
(м. Полтава)

КОСТЮМ У КОНТЕКСТІ ТВОРІВ СЕРГІЯ ВАСИЛЬКІВСЬКОГО

Серед українських живописців кінця XIX – початку XX ст. почесне місце посідає Сергій Васильківський, який присвятив життя й талант мистецькому виявленню глибинної сутності й душі рідного краю.

Твори Сергія Васильківського є самобутнім яскравим взірцем глибокого самовираження й високого професіоналізму видатного живописця (М. Безхутрий, І. Огієвська, І. Пільгук, М. Рутковський та ін.). На них живе мальовнича Україна, яку художник знав, розумів і зворушливо любив. Він досить влучно у своїх роботах зображував побут українського народу, тим самим демонстрував його етнічну неповторність у світовій культурі.

Однією з невід’ємних ознак етносу в цілому й кожної особистості зокрема є костюм (М. Білан, З. Васіна, Х. Вовк, О. Воропай, Т. Кара-Васильєва, О. Косьміна, К. Матейко, Т. Ніколаєва, М. Селівачов та ін.). Порівняно з іншими видами мистецтва й творчої діяльності людини (архітектурою, живописом, літературою) безпосередньо пов’язаний із людиною костюм значно швидше й активніше реагує на події в країні, зовнішні впливи, зміни в естетичних поглядах та духовному житті народу. Історія костюма розкриває соціальну структуру суспільства кожного періоду, взаємодію людини й суспільства. Традиційний костюм, його походження та еволюція, формування локальних і національних ознак, практичний досвід підкреслюють специфіку конкретного етносу і є важливим історичним джерелом, яке відображає матеріальну, духовну й художню сфери культури народу.

Однак у цілому проблема зображення костюма у творах відомих художників потребує системного й послідовного вивчення.

Як свідчать дослідження мистецтвознавців (М. Білан, З. Васіна, Х. Вовк, Щ. Воропай, Т. Кара-Васильєва, О. Косьміна, К. Матейко, Т. Ніколаєва, М. Селівачов та ін.), духовний і творчий потенціал народу завжди нерозривно пов’язаний із усебічним знанням своєї історії, її місця та ролі у світовій культурі [1; 2; 5; 6; 7].

Ретроспектива традиційного побуту, творчого досвіду, духовної культури не тільки нагадує нам історію, наше минуле, але й звернена, спрямована до сучасного та майбутнього